

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Wijziging van bijlage V van de Omgevingsregeling in verband met emissiefactoren voor stalsystemen

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
  - Veehouders;
  - Adviseurs van veehouders;
  - Techniekleveranciers, productontwikkelaars emissiearme stalsystemen;
  - Bevoegde gezagen (gemeenten, provincies);
  - Omgevingsdiensten;
  - Milieu- en natuurorganisaties (indirect).
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
  - Technische Adviespool van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO);
  - Loket Advies Stalemissies van RVO;
  - Techniekleveranciers, productontwikkelaars;
  - Adviseurs van veehouders;
  - Wageningen Livestock Research;
  - (Beleids)medewerkers IenW en LVVN;
  - Medewerkers van IPLO, Rijkswaterstaat;
  - (Beleids)medewerkers provincies en gemeenten;
  - Omgevingsdiensten;
  - Meetinstanties die werken volgens het meetprotocol 2013a;
  - Diverse onderzoekers en journalisten.
- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

De emissiefactoren zijn volgens de vastgelegde procedure tot stand gekomen. Bij de beoordeling zijn medewerkers van RVO betrokken: de Technische Adviespool en Loket Advies Stalemissies. Meetinstanties hebben een aantal stallen volgens het in de Omgevingsregeling vastgelegde meetprotocol (2013a) bemeten. Medewerkers van Rijkswaterstaat en van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben de juridische procedure volgens de vastgelegde procedure voorbereid. Tijdens deze processtappen heeft afstemming plaatsgevonden met techniekleveranciers, medewerkers

en adviseurs van bevoegde gezagen en beleidsmedewerkers van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Ammoniakemissie of -uitstoot uit veehouderijen draagt bij aan het verslechteren van de luchtkwaliteit. Het houden van dieren in stallen is hierom een milieubelastende activiteit. Voor veel stallen geldt daarom een vergunningplicht milieubelastende activiteit, dat wordt beschreven in het Besluit activiteiten leefomgeving onder de Omgevingswet. De ammoniakemissie per dier moet voldoen aan de in het Besluit activiteiten leefomgeving vastgelegde emissiegrenswaarden. Om de ammoniakemissie uit stalsystemen en staltechnieken te beoordelen is een procedure vastgelegd. Stalsystemen en staltechnieken die volgens deze procedure zijn beoordeeld en waarvan de emissie voldoet aan de emissiegrenswaarde, worden met een emissiefactor opgenomen op bijlage V of bijlage VI van de Omgevingsregeling. Een aantal stalsystemen heeft deze procedure succesvol doorlopen en de emissiefactoren voor die systemen worden met deze wijziging toegevoegd aan bijlage V. Dan kunnen veehouders deze systemen toepassen in hun stal en de emissiefactor kan opgenomen worden in de vergunning milieubelastende activiteit. Veehouders krijgen hiermee meer keuze in het toepassen van emissiearme stalsystemen in hun stal om hiermee te voldoen aan de milieuregelgeving.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Ammoniakemissie draagt bij aan het verslechteren van de luchtkwaliteit. Het houden van dieren in stallen veroorzaakt ammoniakemissie. Een veehouder moet voorzorgsmaatregelen nemen om emissies van ammoniak vanuit de stal te verminderen. Dit gaat om het toepassen van de beste beschikbare technieken in de stal.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Binnen Nederland vindt veel stikstofuitstoot plaats. Dit leidt tot het aantasten van de leefomgeving en de natuur. Ammoniakemissie uit stallen draagt voor een groot gedeelte bij aan het stikstofoverschot in Nederland.

Veehouders die hun stal(len) willen (ver)bouwen om bij te dragen aan het verminderen van ammoniakemissie kunnen voor de vergunning milieubelastende activiteit kiezen tussen emissiearme stalsystemen die staan op bijlage V van de Omgevingsregeling. Het toevoegen van stalssystemen die voldoen aan de emissiegrenswaarden geeft veehouders meer keuze in het toepassen van deze stalsystemen (of technieken) in hun stal, om daarmee te voldoen aan de voorwaarden voor de vergunning milieubelastende activiteit.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Deze wijziging vindt plaats binnen de vastgelegde kaders uit het Besluit activiteiten leefomgeving en de Omgevingsregeling. Het betreft het wijzigen van bijlage V van de Omgevingsregeling, door aan de lijst enkele (toepassingen van) emissiearme stalsystemen toe te voegen, met de emissiefactor die uit de beoordeling komt. De beoordelingen zijn volgens de vastgelegde procedures tot stand gekomen.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Als de overheid geen wijzigingen aanbrengt in bijlage V van de Omgevingsregeling, dan vindt er minder innovatie plaats in emissiearme stalsystemen en technieken. Zonder toevoegingen van nieuwe stalsystemen aan de lijst hebben veehouders minder keuze. Dit kan leiden tot minder stalrenovaties en het afgeven van minder vergunningen milieubelastende activiteit. Hierdoor blijven meer oude(re) stallen in gebruik, die niet voldoen aan de emissiegrenswaarden. Dit leidt tot verslechtering van de luchtkwaliteit en de leefomgeving.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het verbeteren van de luchtkwaliteit. Dit is goed voor de diergezondheid, gezondheid van veehouders en werknemers, gezondheid van omwonenden en heeft een positieve invloed op milieu en natuur.

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\) en brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Goede gezondheid en welzijn; schoon water en sanitair; industrie, innovatie en infrastructuur; duurzame steden en gemeenschappen; verantwoorde consumptie en productie; leven in het water; leven op het land.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Het volgens de vastgelegde procedures beoordelen van innovatieve stalsystemen en staltechnieken om de gemiddelde emissie vast te kunnen stellen.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?
De emissiefactoren die uit de beoordeling zijn gekomen met de emissiearme stalsystemen toevoegen aan bijlage V van de Omgevingsregeling.
- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?
Het technisch laten beoordelen van een innovatief stalsysteem door de Technische Adviespool van RVO. Het vervolgens laten bemeten van het stalsysteem in een aantal stallen, volgens het in de Omgevingsregeling vastgelegde Meetprotocol 2013a. De uitkomsten van de metingen laten analyseren door de Technische Adviespool van RVO om de emissiefactor te bepalen. De emissiefactor vastleggen op bijlage V van de Omgevingsregeling.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?
Het vastleggen van de beoordeelde emissiearme stalsystemen met de emissiefactor op bijlage V van de Omgevingsregeling leidt tot:
1. Het in de praktijk toepassen van deze stalsystemen door veehouders hun stal;
  2. Het gebruiken van de bijbehorende emissiefactor in de Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit
  3. Het voldoen aan de emissiegrenswaarde voor ammoniak uit het Besluit activiteiten leefomgeving;
  4. Het verlagen van de ammoniakemissie per dier uit de stal;
  5. Het verbeteren van het milieu en de leefomgeving.
- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?
1. Interne toets toetspool HBJZ (succesvol doorlopen);
  2. Toets ATR (loopt, nog onbekend);
  3. Stelsel en digicheck VRO (loopt, nog onbekend).

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

- a) Wat is het voorstel?
- Twee emissiearme stalsystemen met een emissiefactor toevoegen aan bijlage V. Het gaat hierbij om de ligboxenstal met urineopvangstation voor rundvee en het dieppit-stalsysteem voor konijnen.

- Van het emissiearme stalsysteem ligboxenstal met roostervloer en luchtwassysteem voor rundvee de toepassingen uitbreiden.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Deze wijziging volgt de in Besluit activiteiten leefomgeving en Omgevingsregeling vastgelegde kaders en procedures. Deze kaders en procedures zijn ingericht om de beste beschikbare (stal)technieken te kunnen toepassen in de veehouderij. Deze regels zijn voor alle techniekleverancier / productontwikkelaars hetzelfde, wat binnen Nederland leidt tot een gelijk speelveld.

Bevoegde gezagen en Omgevingsdiensten zijn als vergunningverlenende en als toezichthoudende en handhavende instanties bekend met de emissiearme stalsystemen en emissiearme staltechnieken op bijlage V van de Omgevingsregeling. Dit past binnen de huidige kaders van toestemmingverlening Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit.

Veehouders krijgen door deze wijziging meer keuze voor het toepassen van emissiearme stalsystemen in hun stal (zie 5a), om hiermee te voldoen aan de emissiegrenswaarden.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Deze wijziging volgt de in het Besluit activiteiten leefomgeving en Omgevingsregeling vastgelegde kaders en procedures. Het stelsel van stalbeoordeling wordt over enkele jaren vernieuwd; het vernieuwde stelsel wordt ambtelijk voorbereid door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Dit betekent dat bijlage V en VI, na het ontwerpen en implementeren van de nieuwe regelgeving over een aantal jaar, er anders uit kunnen komen te zien.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

De emissiefactoren van de emissiearme stalsystemen op bijlage V van de Omgevingsregeling kunnen door de staatssecretaris worden gewijzigd middels het volgen van de juridische procedures voor het wijzigen van de Omgevingsregeling. Dit gebeurt alleen wanneer daar een goed onderbouwde oorzaak toe is, meestal in de vorm van een wetenschappelijk rapport.